Euroopa Parlament
2024-2029

Väliskomisjon

XXXX(INI)

11.10.2024

RAPORTI PROJEKT

ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamist käsitleva 2024. aasta aruande kohta
(XXXX(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Nicolás Pascual De La Parte

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....3

SELETUSKIRI……...…….....11

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamist käsitleva 2024. aasta aruande kohta (XXXX(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist, eriti selle 2. peatüki 2. jagu, milles käsitletakse sätteid ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) kohta,

– võttes arvesse riigipeade ja valitsusjuhtide 11. märtsi 2022. aasta mitteametlikul kohtumisel vastu võetud Versailles' deklaratsiooni,

– võttes arvesse julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilist kompassi Euroopa Liidule, kes kaitseb oma kodanikke, väärtusi ja huve ning toetab rahvusvahelist rahu ja julgeolekut, mille nõukogu kiitis heaks 21. märtsil 2022 ja Euroopa Ülemkogu kinnitas 25. märtsil 2022,

– võttes arvesse ÜJKP tsiviiltegevust käsitlevat kokkulepet – tõhusamate tsiviilmissioonide suunas, mille nõukogu kiitis heaks 22. mail 2023,

– võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 2017. aasta otsust (ÜVJP) 2017/2315, millega luuakse alaline struktureeritud koostöö ning määratakse kindlaks selles osalevate liikmesriikide nimekiri[1],

– võttes arvesse nõukogu 18. märtsi 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/890, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu[2],

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092[3],

– võttes arvesse iga-aastast rahastamisotsust, mida käsitatakse Euroopa Kaitsefondi rakendamise 2024. aasta tööprogrammi esimese osana, mille komisjon võttis vastu 15. märtsil 2024 (C(2024)1702),

– võttes arvesse nõukogu 22. jaanuari 2018. aasta järeldusi väliskonfliktide ja -kriiside puhul järgitava integreeritud lähenemisviisi kohta ning 24. jaanuari 2022. aasta järeldusi Euroopa julgeolekuolukorra kohta,

– võttes arvesse riigipeade ja valitsusjuhtide 6. oktoobri 2023. aasta mitteametlikul kohtumisel vastu võetud Granada deklaratsiooni,

[1] ELT L 331, 14.12.2017, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj.
[2] ELT L, 2024/890, 19.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/890/oj.
[3] ELT L 170, 12.5.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

– võttes arvesse nõukogu 27. mai 2024. aasta järeldusi ELi julgeoleku ja kaitse kohta,

– võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. novembri 2022. aasta ühisteatist „Sõjaväelise liikuvuse tegevuskava 2.0“ (JOIN(2022)0048),

– võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 5. märtsi 2024. aasta ühisteatist „Uus Euroopa kaitsetööstuse strateegia: ELi valmisoleku saavutamine reageerimisvõimelise ja kerkse Euroopa kaitsetööstuse abil“ (JOIN(2024)0010),

– võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 20. juuni 2024. aasta aruannet „Common Foreign and Security Policy Report – Our priorities in 2024“ (Ühise välis- ja julgeolekupoliitika aruanne – meie prioriteedid aastal 2024),

– võttes arvesse Euroopa Komisjoni toonase presidendikandidaadi Ursula von der Leyeni 18. juuli 2024. aasta poliitilisi suuniseid järgmisele Euroopa Komisjoni koosseisule 2024–2029 „Euroopa valik“,

– võttes arvesse Mario Draghi 9. septembri 2024. aasta aruannet Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta ja selle neljandat peatükki julgeoleku suurendamise ja sõltuvuse vähendamise kohta,

– võttes arvesse julgeoleku- ja kaitsepartnerlusi, mis sõlmiti 21. mail 2024 ELi ja Moldova ning 28. mail 2024 ELi ja Norra vahel,

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. oktoobri 2000. aasta resolutsiooni 1325 (2000), 5. oktoobri 2009. aasta resolutsiooni 1889 (2009), 18. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni 2122 (2013), 13. oktoobri 2015. aasta resolutsiooni 2242 (2015) ja 29. oktoobri 2019. aasta resolutsiooni 2493 (2019) naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning 9. detsembri 2015. aasta resolutsiooni 2250 (2015), 6. juuni 2018. aasta resolutsiooni 2419 (2018) ja 14. juuli 2020. aasta resolutsiooni 2535 (2020) noorte, rahu ja julgeoleku kohta,

– võttes arvesse tulevikupakti ja selle teist peatükki rahvusvahelise rahu ja julgeoleku kohta, mille ÜRO liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid võtsid vastu 23. septembril 2024,

– võttes arvesse Põhja-Atlandi lepingut,

– võttes arvesse 10. juulil 2024 Washingtonis toimunud Põhja-Atlandi Nõukogu kohtumisel osalenud Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) riigipeade ja valitsusjuhtide Washingtoni tippkohtumise deklaratsiooni,

– võttes arvesse oma 28. veebruari 2024. aasta resolutsiooni ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika rakendamist käsitleva 2023. aasta aruande kohta[4],

– võttes arvesse oma 29. veebruari 2024. aasta resolutsiooni vajaduse kohta ELi

[4] Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0105.

vankumatu toetuse järele Ukrainale pärast kaks aastat kestnud Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda[5],

– võttes arvesse oma 17. juuli 2024. aasta resolutsiooni vajaduse kohta jätkata ELi toetust Ukrainale[6],

– võttes arvesse oma 19. septembri 2024. aasta resolutsiooni ELi liikmesriikide jätkuva rahalise ja sõjalise toetuse kohta Ukrainale[7],

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-xxxxx/2024),

A. arvestades, et 2024. aasta Normandia indeksi[8] kohaselt oli ülemaailmne rahu ja julgeolek möödunud aastal konfliktide, geopoliitilise rivaalitsemise, kasvava militariseerimise ja hübriidohtude tõttu märkimisväärselt häiritud;

Muutuva geopoliitilise paradigma mõju Euroopa julgeolekule

1. rõhutab, et Euroopa julgeolekut ähvardav oht on tõsine ja küündinud Teise maailmasõjaga võrreldes enneolematule tasemele; väljendab sügavat muret geopoliitiliste lõhede süvenemise, autoritaarsete jõudude uute imperialistlike võimuambitsioonide, suurvõimude süsteemse rivaalitsemise, natsionalistliku ühepoolse tegutsemise ning eelkõige jõu ja vägivalla kasvava kasutamise pärast, mis on omane teatavatele riikidele ja valitsusvälistele osalejatele, kelle soov on edendada oma poliitilisi eesmärke ja huve ning lahendada sel viisil vaidlusi; on veendunud, et niisugune suundumus muudab kehtivat paradigmat, kuna see muudab rahvusvahelise julgeoleku ülesehitamise loogikat, mis põhineb rahvusvahelise õiguse, reeglitel põhineva rahvusvahelise korra ja mitmepoolsuse austamisel;

ELi vastus: uus Euroopa julgeoleku- ja kaitseajastu

2. rõhutab, et EL peab viivitamata tegelema pidevalt muutuvatest julgeolekuohtudest tulenevate probleemidega ning osalema uute poliitikasuundade ja meetmete väljatöötamisel, et EL ja selle liikmesriigid oleksid võimelised ühiselt ja sidusalt tugevdama Euroopa kaitsevõimet ja suutlikkust tegutseda ülemaailmsel tasandil;

3. väljendab sellega seoses heameelt komisjoni presidendi eesmärgi üle luua tõeline Euroopa kaitsekoostöö liit ning liikuda Euroopa kaitse- ja julgeolekupoliitikas uude ajastusse; väljendab heameelt selle üle, et 17. septembril 2024 nimetati ametisse esimene kaitse ja kosmose volinik, kelle ülesanne on koostada koos komisjoni

[5] Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0119.
[6] Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2024)0003.
[7] Vastuvõetud tekstid, P10_TA(2024)0012.
[8] Uuring „Mapping threats to peace and democracy worldwide – Normandy Index 2024“ (Rahu ja demokraatia ohtude kaardistamine kogu maailmas – Normandia indeks 2024), Euroopa Parlament, Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, september 2024.

asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindajaga nende ametiaja esimese saja päeva jooksul valge raamat Euroopa kaitse tuleviku kohta;

4. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid täidaksid kiirelt 11. märtsil 2022 vastu võetud Versailles' deklaratsioonis sätestatud kohustusi, võtaksid kaitse ja julgeoleku eest suurema vastutuse ning suurendaksid muu hulgas strateegilist autonoomiat; rõhutab, et NATO ja Atlandi-ülene partnerlus Ameerika Ühendriikidega on endiselt Euroopa kollektiivkaitse nurgakivid; rõhutab, et ELi liikmesriigid peavad astuma jõulisemaid samme, suurendades oma kaitsekulutusi ja edendades ühist võimekust, et tugevdada oma relvajõude ning täita riiklikke, NATO ja ELi operatiiveesmärke;

5. nõustub plaaniga luua NATOs Euroopa sammas ning rõhutab, et Euroopa kaitsekoostöö liidu loomine võib toimuda ELi ja NATO koostöö süvendamisega samal ajal;

Euroopa julgeoleku tugevdamine: sõjalise abi pakkumine Ukrainale relvade kasutamisele piiranguid seadmata, et lõpetada Venemaa agressioonisõda

6. kinnitab veel kord oma vankumatut toetust ELile ja selle liikmesriikidele, kes on Venemaa agressioonisõjas Ukrainaga solidaarsed ja andnud Ukrainale enda kaitsmiseks, konflikti lõpetamiseks ja riigi territoriaalse terviklikkuse taastamiseks tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides vajalikku sõjalist abi; väljendab heameelt ELi ja Ukraina võetud ühiste julgeolekualaste kohustuste ning kahepoolsete julgeolekulepingute üle, mille mitu liikmesriiki on Ukrainaga sõlminud; kordab oma üleskutset liikmesriikidele kiirendada relvade, õhutõrjesüsteemide ja laskemoona, sealhulgas õhust väljatulistatavate tiibrakettide tarnimist Ukrainale; nõuab, et liikmesriigid kaotaksid kõik piirangud, mis takistavad Ukrainal kasutamast lääneriikide relvasüsteeme Venemaa sõjaliste sihtmärkide vastu, nagu on lubatud rahvusvahelise õigusega;

7. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid Ukrainat rahvusvahelise koalitsiooni laiendamisel, et toetada Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõi esitatud võidukava, mis on ainus võimalik viis Ukraina suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse taastamiseks rahvusvahelise õiguse alusel, võttes Venemaa vastutusele toime pandud sõjakuritegude, sealhulgas agressioonikuritegude eest ning tagades, et Venemaa hüvitaks reparatsioonide ja muude maksete tasumisega Ukrainas tekitatud ulatusliku kahju;

8. rõhutab, kui oluline on Euroopa rahutagamisrahastu, mille kaudu on antud sõjalist abi ja korraldatud Ukraina relvajõududele vajalikku väljaõpet, tagades samal ajal kõigi sidusrühmade koordineerimise Euroopa Liidu sõjalise staabi hallatava teabevõrgustiku kaudu; väljendab heameelt sihtotstarbelise Ukraina abifondi loomise üle Euroopa rahutagamisrahastu raames ja nõuab, et Ukrainale antava sõjalise abi katmiseks eraldataks veelgi rohkem rahalisi vahendeid; nõuab tungivalt, et Ungari tühistaks oma veto Euroopa rahutagamisrahastu kaudu Ukrainale antavale sõjalisele toetusele, sealhulgas kokkulepitud hüvitistele, mis olid ette nähtud Ukrainale sõjalist abi andnud liikmesriikidele;

Jõudude ühendamine kaitsevõime suurendamiseks

9. väljendab heameelt Euroopa kaitsetööstuse strateegias esitatud visiooni üle, millele on lisatud komisjoni ettepanek Euroopa kaitsetööstuse programmi loomise kohta; toetab strateegias sõnastatud eesmärki tugevdada ELi kaitsetööstuse valmisolekut, et liikmesriigid saaksid arutada ühiseid kaitseplaneerimise ja -hangete menetlusi ning ühist huvi pakkuvaid Euroopa kaitseprojekte;

10. rõhutab vajadust tegeleda ELi kaitseotstarbeliste toodete siseturu killustatuse probleemiga, kuna see põhjustab asjatut dubleerimist ja muudab liikmesriikide kaitsekulutused kordades ebatõhusamaks; palub komisjonil esitada ettepanekuid ELi kaitseotstarbeliste toodete siseturu väljakujundamiseks, tuginedes eelkõige kaitseotstarbeliste toodete hankeid ja vedu käsitlevate ELi normide hindamisele ning kehtiva õigusraamistiku piirangute ja lünkade kindlakstegemisele ja analüüsile;

11. rõhutab, kui oluline on tugevdada ELi praeguse relvatööstuse suutlikkust lühikeses ja keskpikas plaanis ning toetada samal ajal uue ja uuendusliku sõjalise varustuse ja relvastuse valdkonnas tehtavat teadus- ja arendustööd, mille käigus võetakse arvesse liikmesriikide relvajõudude vajadusi;

Uus strateegiline kompass: ühise strateegilise visiooni ja sidususe edendamine ning ELi kaitsevaldkonna otsustusprotsessi parandamine ELi institutsioonilises raamistikus

Strateegiline kompass

12. rõhutab, et pärast seda, kui liikmesriigid võtsid 2022. aasta märtsis vastu strateegilise kompassi, on geopoliitiline areng olnud kiire; nõuab seetõttu strateegilise kompassi läbivaatamist, mis tugineb põhjalikule ühisele ohuhinnangule; nõuab lisaks, et komisjon ja komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitaksid pärast nimetatud läbivaatamist strateegilise kompassi ajakohastatud versiooni, mida saaks kasutada Euroopa kaitse tulevikku käsitleva valge raamatu koostamisel;

Kaitsealane juhtimine: ELi institutsioonilise raamistiku ja otsustusprotsessi tugevdamine kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas

13. teeb ettepaneku, et nõukogu vaataks läbi oma kaitse- ja julgeolekuküsimustes pädevate otsustusorganite institutsioonilise struktuuri ning kaaluks võimalust luua liikmesriikide kaitseministritest koosnev uus alaline otsustusorgan;

14. kordab oma üleskutset tugevdada ELi sõjaliste missioonide plaanimis- ja juhtimisvõimet ning saavutada täielik tegevusvõimekus, sealhulgas tagada sobivad tööruumid, personal, suurem juhtimisvõimekus ning tõhusad side- ja infosüsteemid, et viia ellu mitmesuguseid ÜJKP missioone ja operatsioone; kordab oma täielikku toetust ELi kiirsiirmisvõimele, mille täielik rakendamine peaks toimuma 2025. aastal ja mis hõlmab vähemalt 5 000 väeüksust, kes on kättesaadavad pääste- ja evakueerimisülesannete täitmiseks, esialgseteks sisenemis- ja stabiliseerimisoperatsioonideks või missioonide ajutiseks tugevdamiseks;

ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärkide täitmiseks eraldatavate vahendite suurendamine

15. väljendab heameelt liikmesriikide suurenenud eelarvete ja kaitseinvesteeringute ning selle üle, et 2024. aastal suurendati ELi ÜJKP eelarvet, olgugi et tagasihoidlikus summas; palub liikmesriikidel, kes ei suuna siiani vähemalt 2 % oma SKPst kaitsekulutusteks, võtta kohustus järk-järgult oma sõjalisi eelarveid suurendada; soovitab liikmesriikidel võimetega seotud vajaduste korrapäraste hindamiste põhjal seda künnist veelgi suurendada, eelkõige kaitsevõime alaste ühishangete puhul;

16. palub komisjonil ja liikmesriikidel algatada avatud arutelu, mis põhineb Mario Draghi aruandes Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta esitatud soovitustel, mille hulgas oli näiteks ettepanek suurendada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus julgeolekule ja kaitsele eraldatud vahendeid ning teha kindlaks kõik rahastamisvõimalused; kutsub lisaks liikmesriike üles muutma Euroopa rahutagamisrahastu rahastamisprotsessi, et tagada piisav ja kestlik toetus partneritele, liitlastele ning ÜJKP missioonidele ja operatsioonidele;

Maailmarahu mõjusam toetamine ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika kaudu ning ELi kui julgeoleku tagaja rolli tugevdamine

Pingete leevendamine, sõdade ennetamine ja konfliktide lahendamise toetamine

17. väljendab sügavat ja suurenevat muret selle üle, et Hiina RV toetab Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda, eelkõige kahesuguse kasutusega kaupade Venemaale eksportimise ning Hiina RVs asuvate äriühingute jätkuva osalemise kaudu sanktsioonidest kõrvalehoidmises; on sügavalt mures Hiina üha sagenevate vaenulike tegude pärast Taiwani vastu, mis hõlmab küberründeid, mõjutuskampaaniaid, Hiina sõjalennukite sisenemist Taiwani õhukaitse tuvastusvööndisse ja merekaablite läbilõikamist;

18. palub Hiina ametivõimudel lõpetada igasugune agressiivne tegevus, eelkõige õhu- ja mereoperatsioonid Taiwani väinas ja Lõuna-Hiina merel, mis ohustavad India ja Vaikse ookeani piirkonna stabiilsust ning kahjustavad seeläbi rahvusvahelist julgeolekut, teiste piirkondlike riikide suveräänsust, inimelude ohutust merel ja meresõiduvabadust;

19. mõistab kõige karmimalt hukka Iraani destabiliseeriva tegevuse Lähis-Ida piirkonnas ja nende jätkuva toetuse terrorirühmitustele, mis ohustab otseselt piirkondlikku ja ülemaailmset julgeolekut; märgib samas, et toetab igati Iraani kodanikuühiskonda ja demokraatlikke jõude ning on nendega solidaarne;

20. kordab, et mõistab hukka terroriorganisatsiooni Hamas 7. oktoobril 2023 Iisraeli vastu toime pandud põlastusväärsed terrorirünnakud, mis destabiliseerisid olukorda Lähis-Idas veel enam ning mida süvendasid Iraani käsilaste (terroriorganisatsioonide, sealhulgas Liibanoni Hezbollah ja al-Houthi mässulised Jeemenis) ja Iraani režiimi enda agressiooniaktid Iisraeli vastu;

ÜJKP missioonid ja operatsioonid

21. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal ning liikmesriikidel jätkata ÜJKP missioonide ja operatsioonide innoveerimist tugevate, paindlike ja jaotatud volituste alusel, et kohaneda vastuvõtvate riikide

muutuva julgeolekuolukorra ja vajadustega ning tugineda selle käigus ÜJKP tsiviil- ja sõjalise mõõtme koostoimele ja vastastikusele täiendavusele;

ELi julgeolekuprobleemide lahendamise suutlikkuse parandamine

Luuresuutlikkus

22. rõhutab, kui oluline on tõhustada luureteabe jagamist ning teabevahetust liikmesriikide ja ELi institutsioonide, sealhulgas Euroopa Parlamendi vahel, et parandada olukorrateadlikkust, prognoosida paremini ühiseid julgeolekuohtusid ja nendega võidelda ning määrata kindlaks ÜJKP ühised tegevussuunad, eelkõige kriisiohjamise valdkonnas;

Kaitse hübriidrünnakute ja desinformatsiooni vastu

23. väljendab tõsist muret kasvavate julgeolekuprobleemide pärast, mida põhjustavad küber- ja hübriidrünnakud ning välisriigist lähtuvad infomanipulatsioonid ja sekkumised, mille eesmärk on muu hulgas õõnestada demokraatlike ühiskondade stabiilsust, eriti enne valimisi; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles parandama nende probleemide lahendamiseks vajalikku suutlikkust ja võitlema tõhusamalt desinformatsiooni vastu;

Kosmos

24. väljendab heameelt järelduste ja soovituste üle, mille Mario Draghi esitas oma aruandes Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta ning millega julgustatakse liikmesriike ajakohastama juhtimis- ja investeerimisreegleid kosmosevaldkonnas, eelkõige kaitsevaldkonnas;

Relvastuskontroll, leviku tõkestamine ja desarmeerimine

25. peab kahetsusväärseks, et relvade leviku tõkestamise ja relvastuskontrollirežiimid on praegusel ebastabiilsel geopoliitilisel ajal nõrgenenud, ning nõuab, et selle suundumuse ümberpööramiseks kahekordistataks pingutusi;

Kaitse ja ühiskond

26. rõhutab, et ELi kodanikel peab tekkima julgeolekuohtudest ja -riskidest laiem arusaam, mis aitaks kujundada üldisemat arusaama Euroopa kaitsest; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid töötaksid välja teadlikkuse suurendamise ja haridusprogrammid, mille eesmärk on parandada kodanike, eelkõige noorte teadmisi kaitsevaldkonna kohta ning tugevdada ühiskondade vastupidavusvõimet ja valmisolekut tulla toime julgeolekuprobleemidega;

Kaitsekoostöö ja -partnerluste tugevdamine

27. rõhutab strateegilise kompassi partnerlusmõõtme tähtsust ELi, tema liitlaste ja partnerite vahelise koostöö tugevdamisel kogu maailmas, et võidelda välisstrateegiate vastu, mille eesmärk on õõnestada ELi ja selle partnereid ning destabiliseerida reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda;

ELi ja NATO koostöö

28. rõhutab, kui oluline on, et NATO ja EL tegutseksid rahvusvahelise julgeoleku toetamisel teineteist täiendaval, sidusal ja vastastikku tugevdaval viisil, et vältida kaitsealaste pingutuste dubleerimist; väljendab heameelt Rootsi ühinemise üle NATOga 2024. aastal ja Soome ühinemise üle 2023. aastal, mis oli ajalooline samm Euroopa julgeoleku tugevdamisel;

Partnerlus Ameerika Ühendriikidega

29. peab äärmiselt oluliseks arendada ELi ja Ameerika Ühendriikide suhteid, mis põhinevad sellistel ühistel väärtustel nagu demokraatia, vabadus ja õigusriik; tunneb heameelt selle üle, et Ameerika Ühendriigid pingutavad Euroopa territoriaalse kaitse nimel, eriti arvestades Venemaa Ukraina-vastast agressioonisõda;

Partnerlus Ühendkuningriigiga

30. peab oluliseks muuta ametlikuks julgeoleku- ja kaitsepartnerlus Ühendkuningriigiga, et tugevdada Euroopa julgeolekut ja NATO Euroopa sammast, eelkõige seoses Venemaa agressioonisõjaga Ukraina vastu;

Partnerlus Lääne-Balkani riikidega

31. rõhutab, et ELi julgeolek on tihedalt seotud selle lähinaabrite julgeolekuga ida- ja lõunanaabruses ning Lääne-Balkani riikides;

Euroopa Parlamendi aktiivsem kaasamine ÜJKP arendamisse

32. rõhutab, et ÜJKP tugevdamine kümnenda ametiaja poliitilise prioriteedina ning kaitsepoliitika ja -programmide kulutuste suurendamine ELi tasandil ja liikmesriikide vahel nõuab piisavat parlamentaarset kontrolli ja aruandekohustust;

°

° °

33. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjoni presidendile ja pädevatele volinikele, ÜRO peasekretärile, NATO peasekretärile, NATO parlamentaarse assamblee presidendile, ELi julgeoleku- ja kaitseasutustele ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

* * *

SELETUSKIRI

Viimastel aastatel ja eelkõige pärast Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algust on EL pidanud seisma silmitsi mitme enneolematu julgeolekuohuga ja uute kriisidega selle lähiümbruses, sealhulgas 2023. aasta oktoobris Iisraeli vastu toime pandud Hamasi terrorirünnakute tagajärgedega.

Sellise negatiivse arengu valguses on Euroopa Liit suunanud rohkem vahendeid Euroopa julgeoleku- ja kaitsevaldkonda ning tegutsenud uutel suundadel ja loonud uusi algatusi, mille eesmärk on tugevdada ja arendada liidu kaitsevõimet kollektiivsel ja koostööpõhisel viisil.

Käesoleva esimese aastaaruande (ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) rakendamise kohta parlamendi kümnendal ametiajal) eesmärk on esitada Euroopa Parlamendi hinnang ÜJKP edusammudele praeguses geopoliitilises ja julgeolekuolukorras ning vastata seega liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 20. juunil 2024 avaldatud aruandele „Ühise välis- ja julgeolekupoliitika aruanne – meie prioriteedid aastal 2024“. Samuti antakse selles soovitusi tulevikupoliitika ja -meetmete tugevdamise peamiste võimaluste, sealhulgas institutsioonide otsustusprotsessi, sõjaliste ja relvastusvõimete ühise arendamise ning rahastamisallikate kohta.